

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

MANEL MOLINÉ

TRIBUT DE DOL

PREVEYAM feya temps la perdua irremparable que ha experimentat LA CAMPANA DE GRACIA ab la mort del amich constant, del cooperador incansable, del company volgut, que per espay de tant temps venia compartint ab nosaltres las penas y las satisfaccions, las fatigas y las glorias, si es que alguna n mereixém pel fet de combatre sense defalliment en pró de la causa popular.

Fill del poble era en Manel Moliné, tant pel seu origen com pel seus sentiments y per las sevas ideas invariables.

Nascut en la familia de un modest passamaner barceloní qu' en l' exercici del treball fiava sa subsistencia y l' educació dels seus fills, desde sa edat mes tendre se sentí artista. Feu sos estudis preliminars dedicantse á las excursions, apuntant els tipos populars y las costums de la terra catalana. Sos primers quadros, per cert molt celebrats, l' iniciavan com un admirador de tot lo que l' nostre poble té de típic, en las sevas festas y en el seu treball. En Moliné seguía en el camp del art pictòric las mateixas petjadas qu' en Clavé havia imprés en el camp del art musical.

Alternant sos estudis serios ab las expansions de aquella joventut de artistas y aficionats, que ab sos tallers colectius com el de Rull, el Gavilán y altres y sos balls despampanants com el de la Paloma, feyan de Barcelona una de las ciutats mes alegres d' Europa, ja en aquella época mostrava en Moliné sas grans disposicions pel cultiu de la caricatura. Era xistós y sobre tot era intencionat com ell sol. Tenia ideas y sabia expressarlas ab quatre cops de llápis.

Plenas de acudits de 'n Moliné eran las fullas dels álbuns qu' en el taller Rull hi havia constantment sobre de una taula, á disposició dels artistas que sentissen la pruitja de abocarhi lo que á tot' hora 'ls ballava pel cap: algunas de aqueixas ideas, sobre tot las de 'n Moliné, tenian ja un marcat color polítich revolucionari.

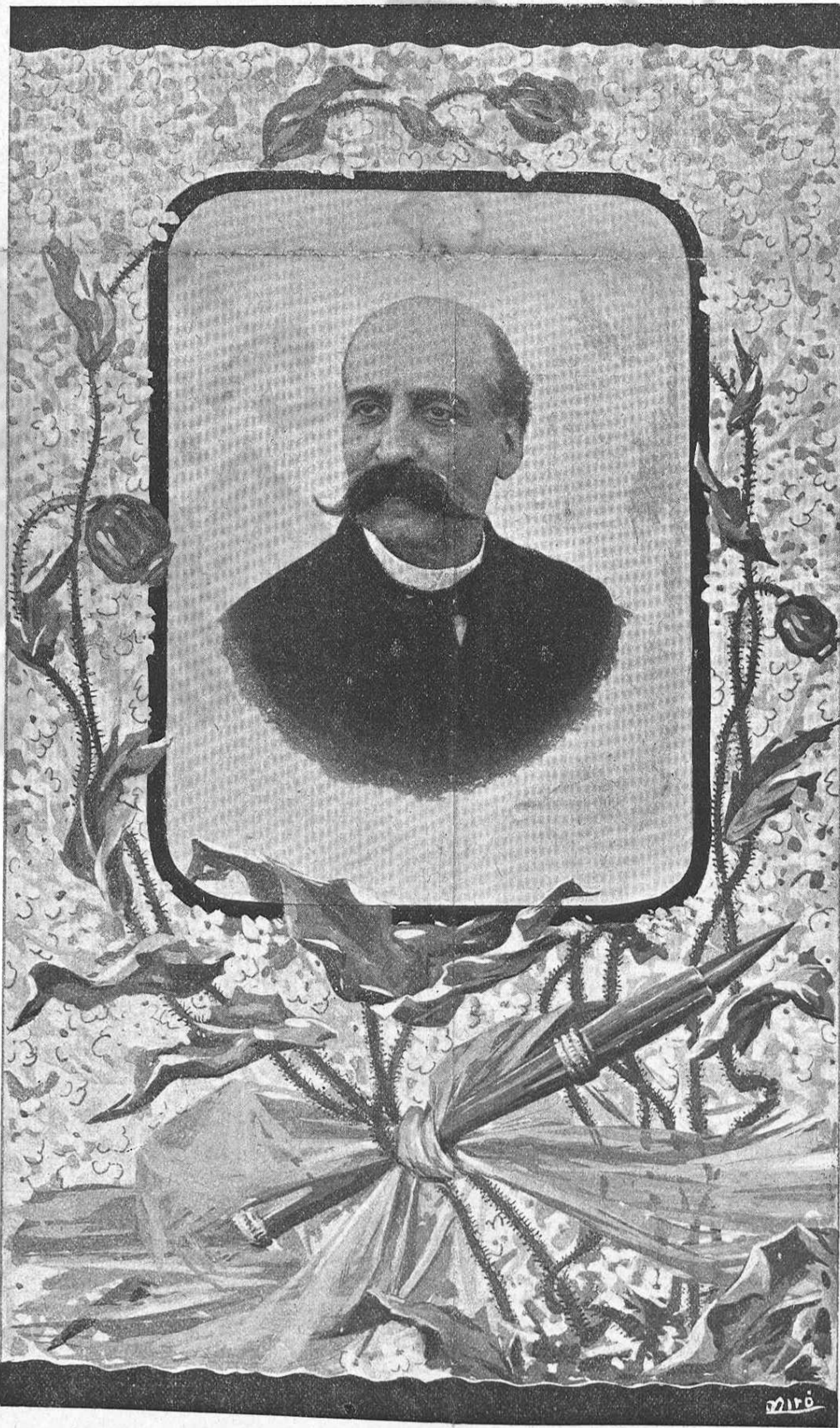
Al mateix temps no 's publicava á Barcelona, llavors (del any 58 al 68) un sol periódich ilustrat ab ninots, sense contar ab en Moliné. Sevas son la mar-part de las caricaturas de *El Café* que firmava ab el pseudónim de *Patuflet*; las del *Pájaro verde*, periódich de crítica local que dirigía ab la ploma y ab el garrot, un militar separat del servey á causa de sas ideas adelantadas, nomenat Garcia Hermosa; algunas de las de *El Cañón rayado*, que per alentar l' entusiasme patriótic promogut per la guerra de Africa publicá la casa López Bernagossi, y no pocas de las del semanari *Un tros de paper*, verdader pare de la premsa festiva barcelonina.

Seria curiós reunir en un álbun els dibuixos de 'n Moliné, corresponents á una época tan interessant de la nostra vida local y política, durant la qual s' incubava el moviment revolucionari que havia de volcar el trono dels Borbons.

Ab posterioritat á la Revolució y sense deixar en Moliné l' negoci fotogràfic que s' havia emprés desde alguns anys enrera, en companyia de son cunyat Sr. Albareda, compartí alguna vegada ab en Tomás Padró la ilustració dels famosos semanaris *La Flaca* y *La Madreja política*, y després de la restauració ilustrá també alguns números de *La Mosca roja*, posant de relleu sas ideas francament republicanas.

Algunas caricaturas havia fet també per LA CAMPANA DE GRACIA y per *L' Esquella de la Torratxa*, de qual semanari s' encarregá exclusivament desde principis de janer del any 1880, y á mitjans del any següent prenia á son càrrech també de una manera exclusiva la ilustració de LA CAMPANA, substituhint al bon amich seu y nostre Apeles Mestres, que per motius de salut y sollicitat per otras ocupacions menos perentorias que l' obligació senmanal ineludible que l' servey de nostres periódichs li imposava, li cedí l' puesto.

Vint anys y alguns mesos hem tingut á n' en Ma-

La Campana de Gracia á MANEL MOLINÉ

nel Moliné, al nostre costat, com á bon y fidel company, perfectament identificat ab las nostras ideas, pensaments y propòsits, qu' eran els seus de tota la vida. Més de vint anys de lluyta y de treball, dedicats á combatre la farsa y l' hipocresia, la preocupació y l' fanatisme; á apassionar al poble per la libertat y la justicia, á encaminarlo per las vías de la reivindicació dels seus drets. Més de viny anys de tasca constant y d' estimació íntima, cordial, may ni un sol moment interrompuda, may ni un sol instant empanyada pel més petit nívol.

L' obra més important del famós caricaturista queda en las nostras coleccions. En l' *Esquella* la vida de Barcelona fidelment estereotipada, ab rasgos graciosos y satírics, vessant amenitat y bona sombra: en ella 's troban tots els fantotxes, que durant aquest periodo de temps han passat per la Casa Gran, todas las falsas reputacions ansiosas de predomini, todas las ideas bordas ó raquítics, pugnans per obrirse camí y cayent venudas pel ridícul.

En la CAMPANA un' obra més amplia, més general: la crítica despiadada, implacable de la restauració borbónica ab tots els seus vicis y maldats, ab tots els seus abusos, ab todas las sevas farsas: la condemnació perpétua de las pandillas de vividors que han portat la patria al fons del abisme; la ridiculización de las ideas retrógradas y rancias, el fustigament despiadat del clericalisme y de l' aranya negra, y entre cop de látigo y bastonada seca, de tant en tant, una que altra espurna d' esperansa oferta á las ansias de un poble sedent de regeneració.

Aquesta campana ruda, persistent, acerada, no 's fa sino sentir las ideas que la motivan, y lo admirablement que las sentía l' nostre plorat amich ho revela la fermesa ab que sabia expressarlas, la claretat ab que sabia traduhirlas, la varietat y l' enginy inagotable ab que lograva condensar els pensaments del poble espanyol, fentse compendre de tothom, de las personas ilustradas y de las que sense serho, endavinan l' alcans de un dibuix y llegeixen l' intenció qu' enclou, ab sols mirar-lo, trobanthi en ell un eco fidel y exacte dels seus propis pensaments condensats en una imatge.

Per aixó s' ha dit y es una gran veritat que las caricatures políticas de 'n Moliné podían publicarse perfectament sense lema que aclarís el pensament del artista. Son una especie de llenguatge gráfic que poden llegir hasta 'ls que no saben de lletra. Jutjis, donchs, per aquesta sola condició, de la seva immensa influencia política y social.

En Moliné, á mes de un polítich republicá, que feya del seu llapis una arma poderosa de difusió de las ideas, era un patriota fervorós. Encare recordém el dia del naufragi del *Reyna Regent*, luctuós succés que li inspirá l' alegoria de la patria desolada, reproduhida en lo present número: quan ens portá l' original se li escaparen las llágrimas, com si en el barco naufréch s' hi hagués trobat el seu propi fill.

Citém aquest rasgo que pinta la bondat inmensa del seu cor.

Bondados, modest, noble de carácter, fidel en sas afeccions, honrat, desinteressat, admirador del mérit agé y verdaderament altruista: aixís era en Moliné.

Sa salut anava declinant de dia en dia: perdia l' humor jovial que constituíha la seva segona naturalesa, recobrantlo tan sols en las curtas trevas que li concedia l' enfermetat... Nosaltres l' observavam y sentiam la lenta y sorda aproximació de un dia funest, que al fi vingué per la nostra desgracia.

Tres mesos de enfermetat cruel, l' últim d' ells passat al llit, ahont aná aniquilantse gradualment, precediren á la seva mort ocorreguda á las sis del matí del divendres 26 de abril. Ja havia perdut la visió y l' oído y encare 'ns reconegué, estrenyent la nostra mà ab la seva cadavérica. May mes olvidaréu aqueixa patética despedida.

Mori fidel á sas ideas, á sas conviccions de tota la vida.

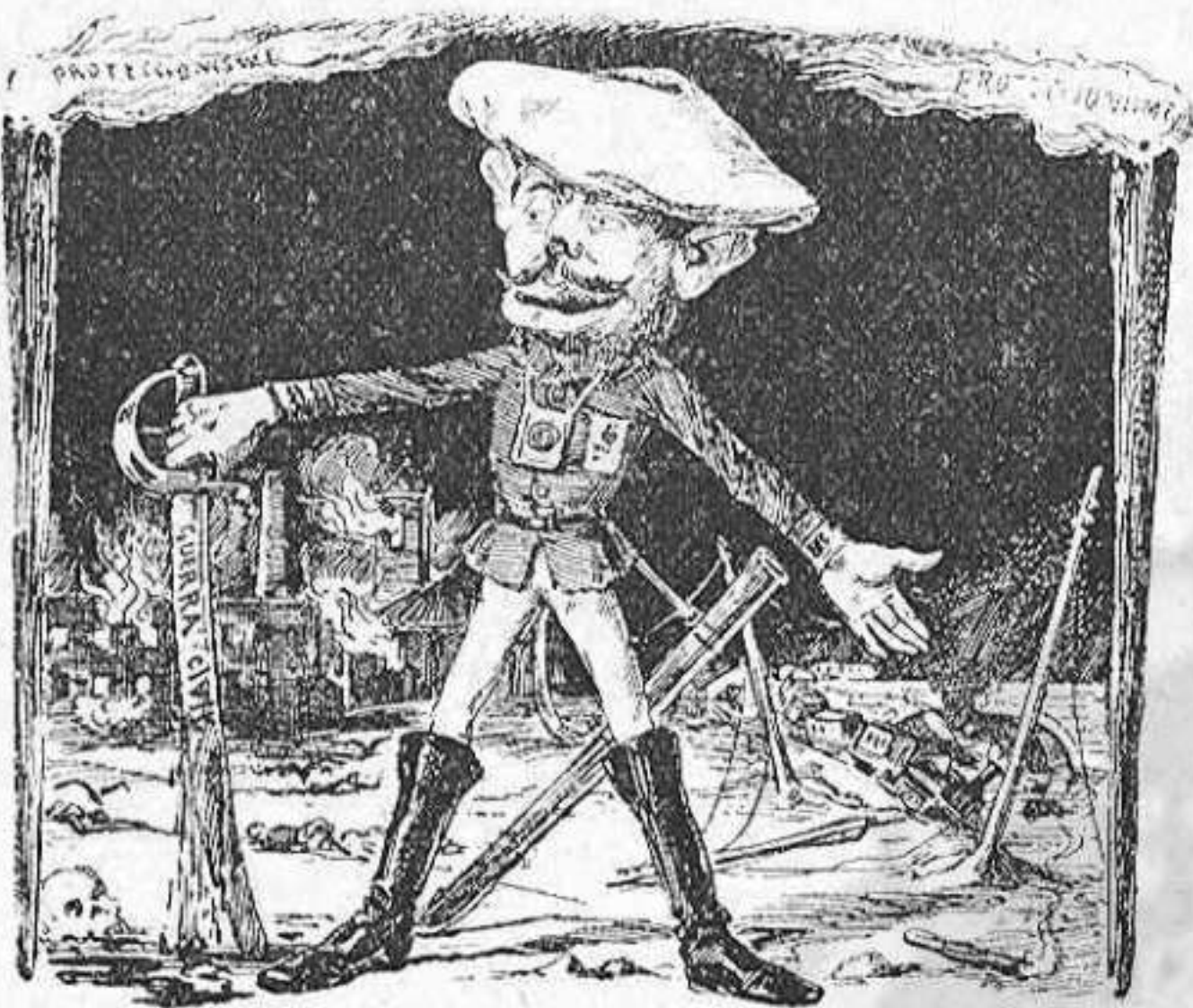
En Moliné pintor y caricaturista — Reproducciones

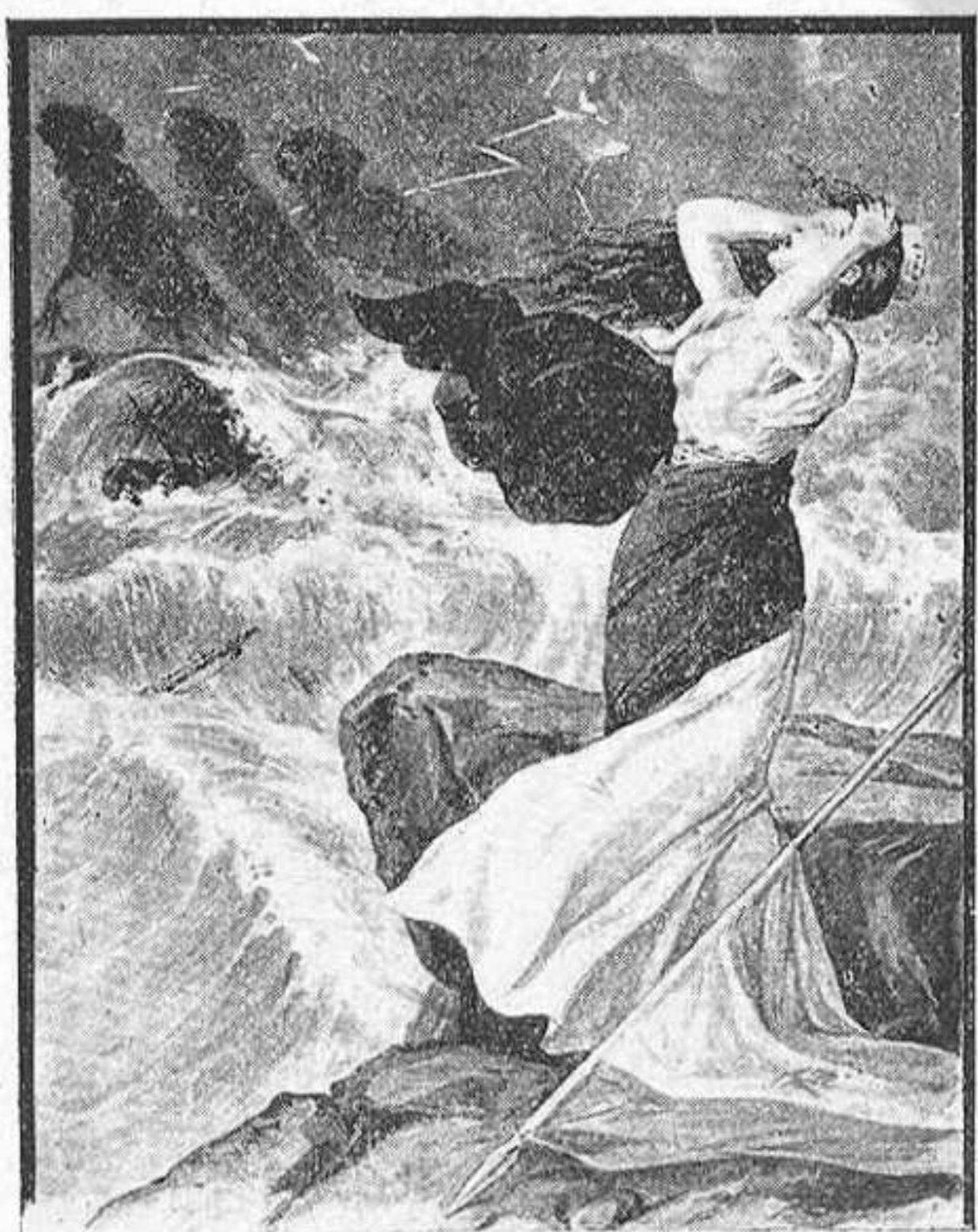
Un torero ferit, y una nació malalta.

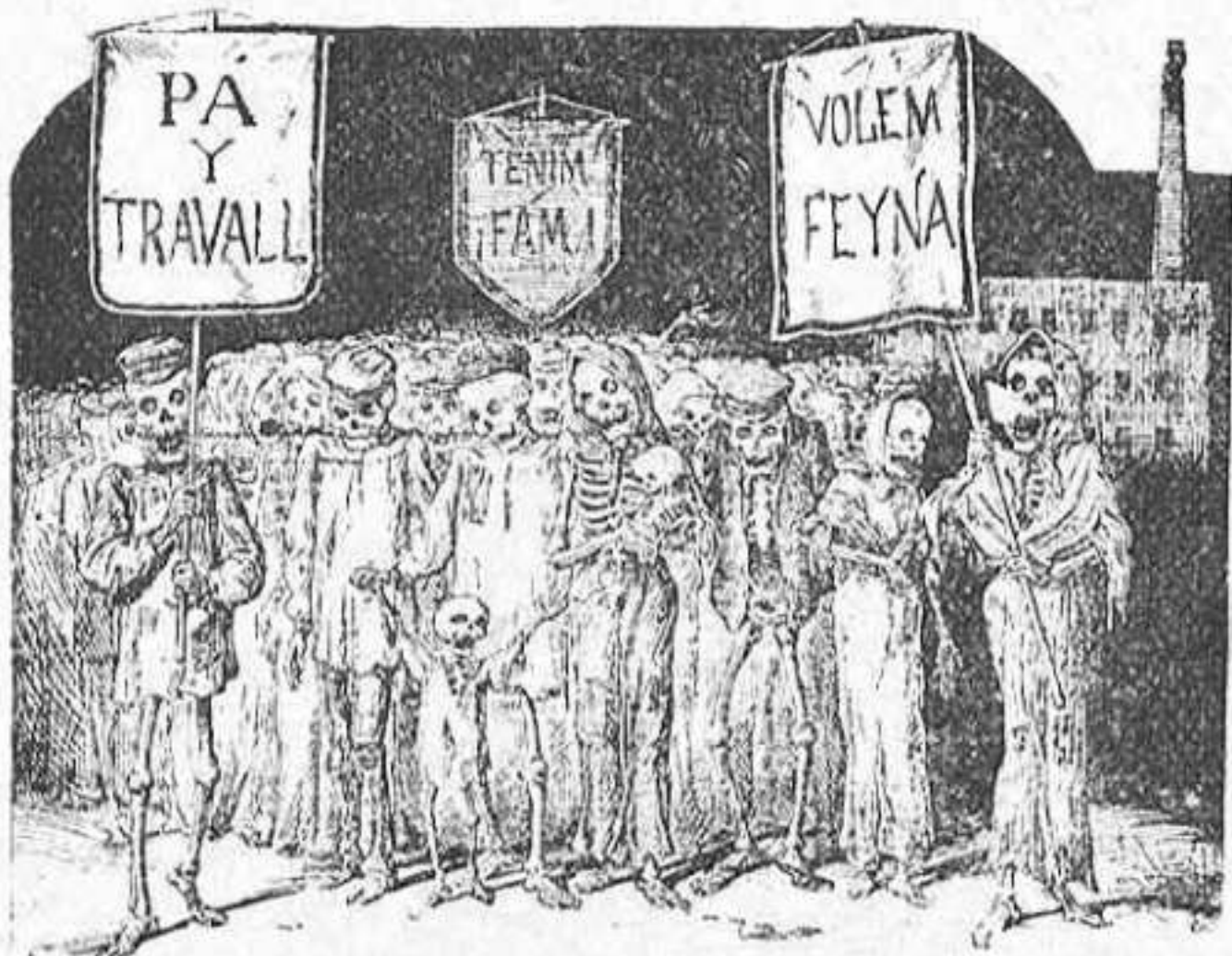
DIADAS MEMORABLES.—SANT JAUME.—Eh, companys ¡quina diferencia entre aquest Sant Jaume y altres Sant Jaumes passats!

EL PROTECCIONISME DEL REY TANOCA.—«Los intereses de la industria catalana son sagrados para mí.» (Carta del Rey de las langostas.)

EL NAUFRAGI DEL REYNA REGENT.—¡¡Pobres fills meus!!

DIA DE DIFUNTS DE 1887.—¡Miréu la vostra obra, libre-cumbistas!

TRAGINERS CATALANS.—Quadro al oli.

HUELGA DE MESTRES DE CASAS AL PREPARARSE L' EXPOSICIO UNIVERSAL.—Ansia Nasi... deixéus de conversas y portéu el morter, qu' estém atrassats y la honra de Barcelona está empenada.

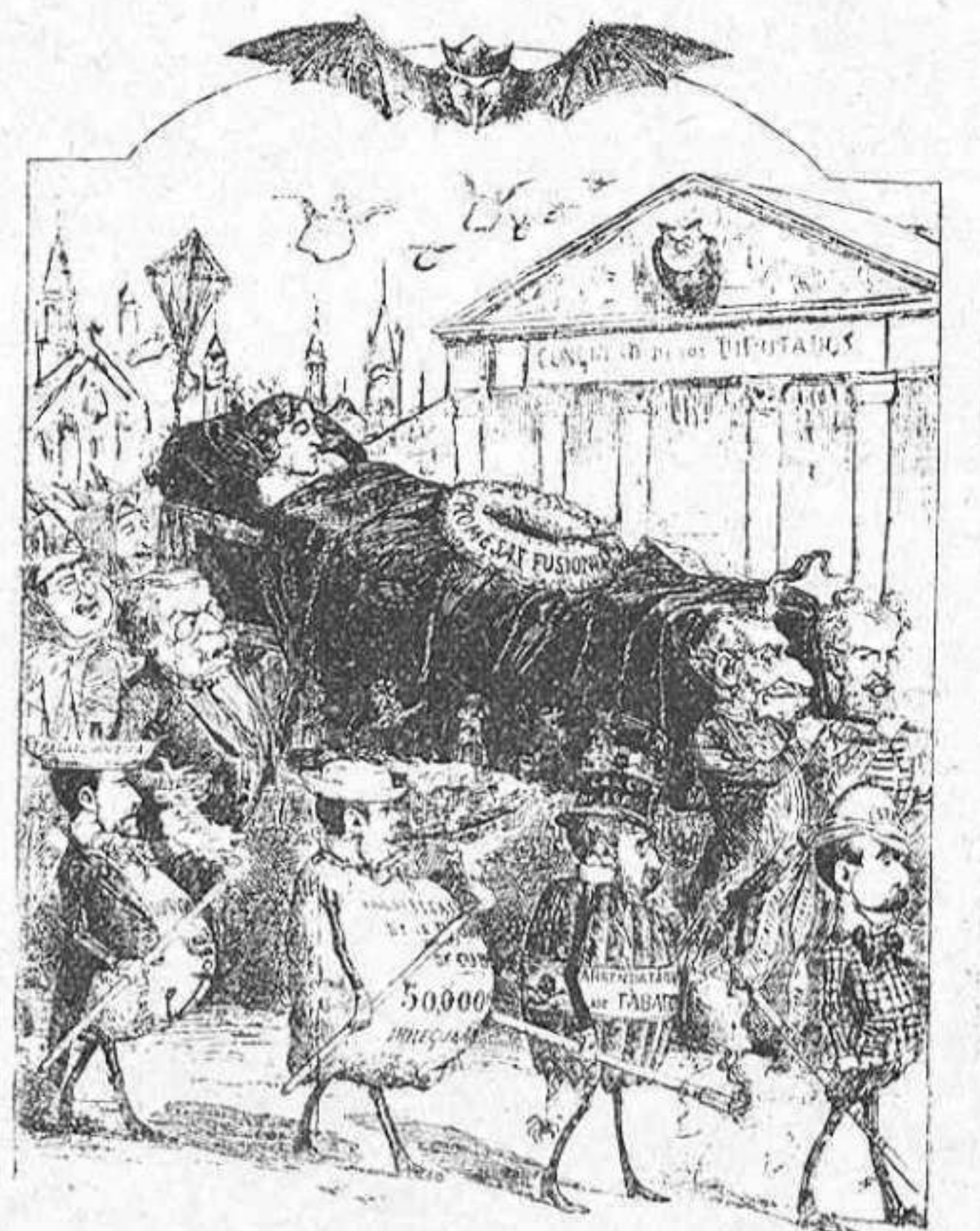
CAMBI DE TRAJE.—El ministerio responsable (quan las inclinacions germanófilas de Alfonso XII.)

UN MORT PASSAT PER AYGUA.

ENTRE EL JAPÓ Y LA XINA.—¡Valenta surra!

FINIS HISPANLE.—Un enterro solemne.

¿Qué n treus de xiulá, infelís, contra las ratas d' iglesia? ¿Qué n treus de xiular?... ¿No sabs qu' en Sagasta no vol beure?

Al convent de las Marietas no hi dorm cap capellá, diihen. ¡Oh! Si alguna nit hi entrés, jo tampoch hi dormiria.

«Els zulús en un bosch d' Africa s' han menjat un frare cru.» ¿Que sería molt difícil fer vení aquí uns quants zulús?

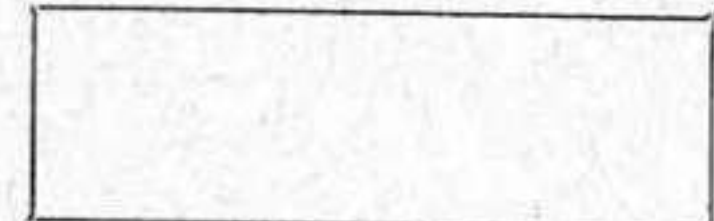
L. WAT.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 — En las tabernas.
6 4 5 9 3 8 2 — Nom de dona.
6 7 4 5 9 3 2 — En los teatros.
8 7 3 2 4 5 — Carrera.
2 8 3 7 8 — Nom de home.
3 2 6 7 — En los billars.
8 2 9 — Part de la persona.
9 5 — Nota musical.
9 — Consonant.

BALTASAR CASADEMÓN Y PARÉS GEROGLÍFICH COMPRIMIT

PLL K

E. CASANOVA

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Llu-ma-ne-ra.
2.ª TRENCA-CLOSCAS.—Trista aubada.
3.ª CONVERSA.—Hilari.
4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Alcover.
5.ª GEROGLÍFICH.—Qui mal té y mal se dona té dos mals.

Han endevinat totas ó part de las solucions els caballers: Un ferestech, J. D. de Torelló, Pedro Grabiell, A. Martinet, Noys d' Hostafranchs, A. Ribas Ll., L' Incoherent, J. Jenet, Joan Bosch y Romaguera, B. Si cran, Un escolanet de Figueras, Noy de los mostrars, Joseph Herrero, Un taper, Una víctima de la Paquita, Eduardo Tornató, Joan Bebé, Antonio Feliu.

XARADA

Avuy m' ha dit en Total; que tres dos, sens mes tardar demanaria la dugas de la filla d' en Maciá; y que si acás li negavan estava ben disposat hu pegarse quatre tiros quart tirars' de cap hu mar.

SISKET D. PAILA

FUGAS DE CONSONANTS

I

.a .a .a .a .a

Sustituir els punts per consonants de modo que resulti el títol de un aplaudit drama castellá.

II

.a .a .a .a .a

Sustituir els punts per consonants que resulti el títol de un aplaudit sainete catalá.

ELECTRA-CITAT

CONVERSA

—¿Qué tal, Manel, esteu tots bons á casa?
—Sí, noy; z vols ferme un favor?
—Prou, home, prou.
—Com que me n vaig á festa major, digas á l' oncle que m' esperi aquest vespre.
—¿Quin, l' oncle Pau?
—No, tonto, no; búscabo que ja t' ho he dit.

SANTIAGO C. NEGRE

CORRESPONDENCIA

Caballers: Xech de Llansá, Cugullada Llansanenca, Rosita Juan, J. D. de Torelló, A. Martinet, Noys d' Hostafranchs, M. del Pich, A. Ribas Ll., Un company de la goma, I. Electra citat, Aygua clara, J. Jenet, A. Mumbrió, Catalá-Nista, Joan Bosch y Romaguera, M. A. Rius, Joan (a) Marzó, Mastega xinxas, Un aclaca ciutats, No manxis, Un apreta mosquits, Aygua freda, Lo noy dels sabaterets, B. Si cran, Una víctima de la Paquita, Un nyebit á la llaua, Roventa feudals, Pretabit tibit, Rafel Palau, Q. Curulla, Un aygua y suere, Noy de la Estació y Un ganxet: Huelga forrosa.

Caballers: Juliá Llaune, Sisquet de Reus, Noy de las mostrars, J. Montabiz, J. Albertí y P., Albertet de Vilafranca, Eduardo, Joan Bebé: Quedan admosos en classe d' esquirots.

Ciudadá: Ruy de Gorch: Rebut l' articlet etc., etc.—Antoni Feliu: Vosté es un cantayre primaveral; sent el vert d' una manera assombrosa pero... es incorrecte.—E. Massalleras: Un sonet no es lo que vosté s' pensa; el geroqlílich es vell.—E. P. Boneu: ¡Quins epigramas més tristos! L' anagrama ja fa riure més.—Amadeo D.: Vaig volguer se atrevit de tocar la violina... El violón voldrá dir.—J. Gras: Pot fer tot lo que diu y encare més, si vol; á nosaltres ens té sense cuydado.—Lluís Campanyá: Molts dels versos pecan de mal acentuats.—Joan Raventós: ¡O! qu' es dolent.—V. Vispra: Creurém que Vilafranca es el país de las noyas macas; pero, per la mostra, no ho podrém dir aixís dels bons versayres.—Baltasenet de Figueras: Cap geperut se veu el gep; per aixó ns abstentim de publicar el seu vers á una esquerosa.—Un petit catalá: Vosté adelanta, pero, ha de creixer una mica més. No creyém en las precocitats.—Un Diplomálich magre: Y tan magre que s' veu l' vacio contra clar.—E. Bosch y Viola: Ens anava mitj agradant, pero quan ha vingut alló de dant venda solta, hem decidit deixarho correr.—C. M. S. y G.: Aquest xiste esqueres de las figas badadas ja l' han enviat dos mil siscentas vegadas.—Manel Trepat: Conté verdadera poesia doméstica y al mateix temps molts incorreccions.—A. Gil: Hem rebut el seu dibuix, y la vritat, es molt fluix.—J. E. y A.: Aquests consonants ab et son ¡ay! de tan mal gustet, que l' han feta anar de pet al cove.—C. Clarís, S. B. y altres: Tantas gracias, pero ja veuhem que havém destitit de intentar cosas per l' istil.—Entremars y Maig: Resulta llarch: se pot aprofitar condensantlo.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª